

Sz. P.
Dariusz Wieczorek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o rozważenie, czy w polskim systemie edukacyjnym nie powinny zostać wprowadzone jakościowe regulacje programów MBA z wykorzystaniem dobrych wzorców światowych i unijnych oraz z prośbą o zmianę ustawy z dnia 16 grudnia 2016 roku o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 973, z późn. zm.) w zakresie dopuszczenia do zasiadania w radach nadzorczych spółek Skarbu Państwa bez egzaminów absolwentów programów MBA. Czynimy to jako osoby odpowiedzialne za kierowanie najlepszymi, według niezależnych rankingów, polskimi programami Executive MBA, akredytowanymi przez renomowane instytucje międzynarodowe.

Od lat przekazujemy studentom naszych programów rzetelną wiedzę menedżerską, wspomagającą ich w zarządzaniu organizacjami. Rozwijamy tzw. *executive education* w Polsce, zgodnie z najlepszymi międzynarodowymi standardami. Robimy to z powodzeniem, czego dowodem jest posiadanie przez nasze programy i uczelnie elitarnych międzynarodowych akredytacji, takich jak AMBA (*Association of MBAs* z Londynu), EFMD Programme Accreditation (*European Foundation for Management Development*), AACSB (*Association to Advance Collegiate Schools of Business*) lub EQUIS (przyznawaną przez *European Foundation for Management Development*). Mamy poczucie, że przez ostatnie 35 lat, od kiedy programy MBA pojawiły się na polskim rynku, wspólnie z międzynarodowymi instytucjami akredytującymi ukształtowaliśmy ich formułę, która jest gwarancją edukacji menedżerskiej na najwyższym poziomie. Jak podkreślają nasi studenci i absolwenci, te studia wyróżniają się wysokimi wymaganiami, praktycznością kształcenia, unikalnym doświadczeniem wymiany wiedzy z innymi studentami-menedżerami i w rezultacie transformacyjnym doświadczeniem. Mimo tego, że przez lata w polskim systemie prawnym studia MBA nie funkcjonowały jako osobny byt, zdobyliśmy markę studiów elitarnych, oferujących wyraźnie więcej, niż standardowe studia podyplomowe. Przejawem tego są wysokie wymagania wobec kandydatów do podjęcia tych studiów, ale także czas ich trwania, czyli liczba godzin, która znacznie przekracza liczbę godzin na studiach podyplomowych i zbliżona jest do liczby godzin na studiach magisterskich. W przypadku renomowanych studiów Executive MBA liczba tzw. *direct contact hours* waha się od 500 do ponad 700 (instytucje akredytujące wymagają minimum 500 godzin zajęć dydaktycznych).

W polskim systemie prawnym studia MBA po raz pierwszy i jedyne, jak do tej pory, zostały uwzględnione w Ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 973, z późn. zm.) w art. 19, ust. 1, pkt. 1, podpunkt c., zgodnie z którym kandydatem na członka organu nadzorczego w spółkach Skarbu Państwa może być m.in. osoba, która „ukończyła studia podyplomowe Master of Business Administration (MBA)”. Niestety brak uregulowań prawnych i precyzyjnego zdefiniowania studiów MBA prowadzi do patologii i postępującej dewaluacji ich marki na polskim rynku. Dodatkowo czas pandemii i powszechniejsze wykorzystanie metod zdalnego nauczania doprowadziło do znacznego zwiększenia liczby programów, w których całość zajęć jest oferowana online, bez weryfikacji już nie tylko wiedzy uczestników, ale nawet ich realnej obecności. Tę różnicę jakościową nie do końca rozumieją lub nie chcą zrozumieć osoby analizujące życiorysy kandydatów do pracy i znajdujące w nich informacje o ukończonych studiach MBA. W konsekwencji otwiera to możliwość zatrudniania osób niekompetentnych. Warto też nadmienić, że przykłady takich

patologicznych praktyk od lat opisują także media (przykładowo, tygodnik Polityka z dnia 28 czerwca 2022 roku, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/2171341,1,collegium-humanum-kuznia-kadr-pis-mamy-test-konczacy-studia-mba.read>).

Dlatego zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o rozważenie, czy w polskim systemie edukacyjnym nie powinno wprowadzić się jakościowych regulacji programów MBA z wykorzystaniem dobrych wzorców światowych i unijnych. Ze swojej strony proponujemy pomoc w opracowaniu projektu regulacji prawnych. Bylibyśmy zobowiązani, gdyby Pan Minister lub delegowany przez Pana Ministra przedstawiciel spotkał się z nami i żebyśmy razem zastanowili się nad rozwojem rynku programów MBA – rozpoznawalnego produktu polskiej profesjonalnej edukacji menedżerskiej.

Chcielibyśmy także zaproponować pewne doraźne rozwiązanie, które zatrzymałoby dalszy proces dewaluacji programów MBA do czasu przemyślenia bardziej kompleksowych rozwiązań, szczególnie, że obecnie ciągle na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 2016 roku o zasadach zarządzania mieniem państwowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 973, z późn. zm.), ukończenie studiów MBA zwalnia z egzaminów na członków rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa:

- 1) Z uwagi na to, że renomowane studia MBA w Polsce realizowane są w formie studiów podyplomowych lub studiów magisterskich, proponujemy dodać słowa 'lub magisterskie' do art. 19 ust. 1 punkt 1, podpunkt c ww. ustawy. Tym samym, w podpunkcie tym pojawiłoby się określenie „absolwenci studiów podyplomowych lub magisterskich Master of Business Administration (MBA)”.
- 2) Przede wszystkim proponujemy jednak dedefiniowanie w ustawie, że zwolnienie z egzaminów do rad nadzorczych dotyczyłoby wyłącznie absolwentów studiów MBA spełniających określone jakościowe kryteria. Tu proponujemy następujące rozwiązanie:

Studia MBA, o których mowa w art. 19 ust. 1 punkt 1, podpunkt c lub odpowiednio uczelnia (jednostka) prowadząca takie studia musi posiadać co najmniej jedną międzynarodową akredytację – jedną z trzech najbardziej rozpoznawalnych określonych jako tzw. Potrójna Korona – *Triple Crown* (AACSB, AMBA, EQUIS) lub akredytację Programową EFMD dla Programów MBA.

Uzasadnienie:

1. Pierwszym, bardzo istotnym argumentem za przyjęciem tego rozwiązania, jest zestawienie porównawcze podpunktu c) ustawy (*ukończyła studia podyplomowe Master of Business Administration*) z kolejnymi warunkami uprawniającymi do zasiadania w radach nadzorczych spółek Skarbu Państwa, *d) posiada certyfikat Chartered Financial Analyst (CFA)*, *e) posiada certyfikat Certified International Investment Analyst (CIIA)*, *f) posiada certyfikat Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)*, *g) posiada certyfikat Certified in Financial Forensics (CFF)* – wszystkie warunki wskazane w punktach d-g odwołują się do międzynarodowych, prestiżowych i rozpoznawalnych certyfikatów, będących potwierdzeniem nabytych umiejętności; w przypadku studiów Master of Business Administration nie zadbano o zagwarantowanie wysokiej jakości wiedzy i umiejętności absolwentów.
2. Studia MBA powstały na początku XX wieku w Stanach Zjednoczonych jako odpowiedź na zapotrzebowanie na specjalistów w zakresie zarządzania dla dynamicznie rozwijających się przedsiębiorstw – nie są zatem produktem polskiego systemu edukacji, nie mamy w Polsce długotrwałych tradycji w ich tworzeniu, czerpiemy jednak najlepsze wzorce z rozwiązań amerykańskich i zachodnioeuropejskich (często tworząc programy MBA w partnerstwie z uczelniami zagranicznymi).
3. Wspomniane najlepsze rozwiązania w zakresie tworzenia i realizowania procesu dydaktycznego w programach MBA zostały skatalogowane i zoperacjonalizowane przez instytucje akredytujące, które posiadają doświadczenie w ocenianiu jakości kształcenia

właśnie na poziomie *executive education*. Co istotne, instytucje te działają globalnie, zatem kontekst instytucjonalny nie jest istotnym wyznacznikiem w ocenie.

4. Międzynarodowe akredytacje (tzw. *Triple Crown*, w tym w szczególności dedykowana programom MBA akredytacja AMBA) oraz akredytacja Programowa EFMD dla Programów MBA stanowią rozpoznawalną i uznaną na całym świecie gwarancję najwyższej jakości edukacji, potwierdzając wysokie kwalifikacje absolwentów programów MBA, które te akredytacje posiadają.
5. Taki zapis doprecyzowujący w ustawie będzie wyrazem troski o jakość zarządzania spółkami Skarbu Państwa (zapewni napływ najlepszych kandydatów na członków rad nadzorczych).

Szanowny Panie Ministrze, chcemy na koniec nadmienić dodatkowo, że to kolejna już podejmowana przez nas próba rozmowy z urzędującymi władzami Polski na temat sytuacji rynku MBA w naszym kraju. My pierwsze próby zgłaszania opisanych problemów podejmowaliśmy jeszcze w 2020 roku (pisma do ministrów Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Aktywów Państwowych), w 2022 roku z podobnym postulatem do Ministra Edukacji i Nauki zwróciła się Konferencja Rektorów Uczelni Ekonomicznych. Niestety, wymienione apele nie spotkały się z przychylnością ówczesnie urzędujących władz. Bardzo liczymy na zmianę nastawienia i przychylność Pana Ministra w tym zakresie. My deklarujemy jeszcze raz wolę współpracy przy tworzeniu systemowych, pro jakościowych rozwiązań.

Z poważaniem,

Lp.	Imię i nazwisko, tytuł naukowy/stopień	Funkcja, program	Adres do korespondencji
1.	dr hab. Grażyna Aniszewska-Banaś, prof. SGH	Kier. programu Canadian Executive MBA (CEMBA)	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, al. Niepodległości 162 02-554 Warszawa grazyna.aniszewska@sgh.waw.pl
2.	mgr Artur Białoszewski	Kierownik Programu SGH-WUM MBA w ochronie zdrowia	Centrum Kształcenia Podyplomowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa artur.bialoszewski@wum.edu.pl
3.	dr Sylwia Hałas-Dej	Dziekan Koźmiński Executive Business School, Dyrektor programu Executive MBA	Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie, Ul. Jagiellońska 57/59 03-301 Warszawa sylwiah@kozminski.edu.pl
4.	mgr Barbara Jóźwik	Koordynator Programu MBA na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu	Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Ul. Gagarina 13a 87-100 Toruń mba@umk.pl ; b_jozwik@umk.pl
5.	dr hab. Inż. Maja Kiba-Janiak, prof. UEW	Dyrektor Programu Executive MBA UE we Wrocławiu	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław, maja.kiba-janiak@ue.wroc.pl
6.	dr Beata Krawczyk-Bryłka	Dyrektor Programu MBA na Politechnice Gdańskiej	Wydział Zarządzania i Ekonomii, Politechnika Gdańska, ul.

Lp.	Imię i nazwisko, tytuł naukowy/stopień	Funkcja, program	Adres do korespondencji
			Narutowicza 11/12, 80-233 Gdańsk mbadirector@pg.edu.pl beabrylk@pg.edu.pl
7.	Dr Tomasz Ludwicki	Dyrektor Programu Executive MBA@UW i Międzynarodowego Centrum Zarządzania WZ UW	Międzynarodowe Centrum Zarządzania, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Warszawski Ul. Szturmowa 1/3 02-678 Warszawa t.ludwicki@uw.edu.pl
8.	dr Anna Matysek, prof. UEP	Dyrektor Programu Executive MBA Poznań-Atlanta	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Al. Niepodległości 10 61-875 Poznań anna.matysek-jedrych@ue.poznan.pl
9.	dr hab. Rafał Mrówka, prof. SGH	Dyrektor Biura Programów MBA w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, Kierownik programów MBA-SGH i MBA for Startups	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, al. Niepodległości 162 02-554 Warszawa rafal.mrowka@sgh.waw.pl
10.	Dr hab. Monika Raulinajtis-Grzybek, prof. SGH	Kierownik programu (SGH) SGH-WUM MBA w Ochronie Zdrowia	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, al. Niepodległości 162 02-554 Warszawa mrauli@sgh.waw.pl
11.	dr inż. Grażyna Rembielak, prof. PW	Z-ca Dyrektora Szkoły Biznesu ds. Akademickich i Rozwoju Kierownik Programów EMBA i MBA w Szkole Biznesu Politechniki Warszawskiej	Politechnika Warszawska, Szkoła Biznesu Ul. Koszykowa 79 02-008 Warszawa grazyna.rembielak@biznes.edu.pl
12.	dr Kamila Skrzypczyńska	Dyrektor Programu Executive MBA na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu	Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Ul. Gagarina 13a 87-100 Toruń k_skrzypczynska@umk.pl
13.	dr Michał Staszów	Dyrektor Programu Executive MBA UEP	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu Al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań michal.staszow@ue.poznan.pl
14.	Dr Agnieszka Żur	Dyrektor Programu Executive MBA w Krakowskiej Szkole Biznesu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie	Krakowska Szkoła Biznesu Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie Rakowicka 27 31-510 Kraków zura@uek.krakow.pl